

Sześćdziesiąt lat działalności Katedry Drobiarstwa Uniwersytetu Warmińsko - Mazurskiego w Olsztynie

W pierwszym rzędzie od lewej strony: prof. Teresa Majewska, prof. Andrzej Faruga, prof. Emilia Mróz, prof. Jan Jankowski, prof. Helena Puchajda- Skowrońska, prof. Dariusz Mikulski. Z tyłu od lewej strony: dr Krzysztof Kozłowski, Marzena Marchel, Leszek Wyszowski, mgr Monika Stepińska, dr Agata Leciewicz, mgr Karolina Lichtorowicz, mgr Marzena Mikulska, mgr Ewa Mierzejewska, inż. Krystyna Sawczyńska, Jacek Trusewicz, dr Joanna Celej

Historia Katedry Drobiarstwa jest ściśle związana z historią wyższego szkolnictwa rolniczego na Warmii i Mazurach. Rozpoczęła się w 1950 roku, kiedy to do Olsztyna przeniesione zostały Wyższe Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego z Cieszyna (1922-1950) i Łodzi (1945-1950), tworząc Wyższą Szkołę Rolniczą, przemianowaną w 1972 roku na Akademię Rolniczo-Techniczną. Od 1999 roku kierunki rolnicze znalazły się na Uniwersytecie Warmińsko - Mazurskim. Również Wydział Zootechniczny zmieniał dwukrotnie swą nazwę. W latach 1961-1966 wydział nosił nazwę Hodowli Zwierząt, a od 1998 roku to Wydział Bioinżynierii Zwierząt.

W początkowym stadium organizacji Uczelni (WSR) - Wydział Zootechniczny, w ramach Zespołowej Katedry Szczegółowej Hodowli Zwierząt, 1 września 1950 roku powstał - Zakład Hodowli Drobiu, Drobnoego Inwentarza i Zwierząt Futerkowych. Organizatorem i kierownikiem tego Zakładu w latach 1950-1952 był z-ca prof. mgr Jan Langier, a adiunktem mgr Zofia Dubiska. We wrześniu 1952 roku następuje reorganizacja Zakładu. Powstają wówczas dwa odrębne Zakłady:

1. Zakład Hodowli Drobnoego Inwentarza i Zwierząt Futerkowych, którego kierownikiem do 1956 roku był z-ca prof. mgr Jan Langier.
2. Zakład Hodowli Drobiu i Jajczarstwa (od 1962 Zakład Hodowli Drobiu), pod kierownictwem z-cy prof. mgr Zofii Dubiskiej.

Po dziewiętnastu latach twórczej pracy naukowo-dydaktycznej w Zakładzie Hodowli Drobiu, Pani Profesor Zofia Dubiska od 1.X.1969 roku odchodzi na zasłużony wypoczynek, na emeryturę.

Od października 1969 roku kierownikiem Zakładu Hodowli Drobiu, a od 1971 roku Zakładu Hodowli i Technologii Produkcji Drobiu i od 1997 roku Katedry Drobiarstwa, był absolwent Wydziału Zootechnicznego WSR w Olsztynie prof. zw. dr hab. Andrzej Faruga. W 2005 roku, po przejściu na emeryturę, kierownictwo Katedry obejmuje prof. dr hab. Jan Jankowski.

Bazę badawczo-dydaktyczną w pierwszych latach stanowiły sale ćwiczeń i wykładowe wspólne z innymi jednostkami, prowizoryczne dwa drewniane kurniki (45 m²), a od 1956 roku pokoje i sale dydaktyczne w nowo wybudowanym gmachu Zootechniki. W piwnicach utrzymywano (w klatkach) ptaki doświadczalne i prowadzono lęgi piskląt w aparatach typu Petersim.

W 1960 roku (po 10 latach uciążliwych starań) Zakład Hodowli Drobiu otrzymuje nową fermę kurzą - „Stary Dwór”, zbudowaną na dokumentacji typowej wówczas fermy zarodowej (4 stadka selekcyjne + stado kontrolne i wychowalnia). Od chwili oddania do użytku tej fermy, Zakład uporał się z trudnościami w prowadzeniu badań, na miarę ówczesnych potrzeb. W latach siedemdziesiątych rozbudowano w/w fermę, a ponadto wybudowano pawilon doświadczalny (Kortowo III) o powierzchni 600 m² oraz zaadaptowano byłą bukaciarnię (przy ul. Słonecznej) na indycznik doświadczalny, gdzie w latach siedemdziesiątych funkcjonowała Państwowa Stacja Testowa Indyków.

W roku 1990 bazę doświadczalną Katedry Drobiarstwa stanowiły laboratoria dydaktyczno-badawcze drobiu (ferma drobiu Kortowo - Stary Dwór), o łącznej powierzchni użytkowej - 1485 m² oraz pracownia oceny rzeźnej - 95 m².

Ponadto do dyspozycji Katedry Olsztyńskie Zakłady Drobiarskie „Indykol”, udostępniły Ośrodek Hodowli Indyków

w Biesalu i fermę wychowu stad hodowlanych indyków w Gryżlinach. Związane było to z prowadzonymi badaniami i pracą hodowlaną nad wyprowadzaniem i doskonaleniem użytkowości polskich ras indyków „WAMA”. Prace nad testowaniem gęsi różnych ras i odmian, prowadzono w RZD Łęczany.

Na fermie doświadczalnej w Olsztynie - Kortowie prowadzono w przeszłości badania prawie z udziałem wszystkich użytkowanych gospodarczo ptaków: kury (przez 15 lat Zielononózki kuropatwiane), kurczęta brojlery, indyki stad rodzicielskich (Stacja Testowa) i młode indyki rzeźne, kaczkę brojlery, gęsi stad rodzicielskich i gęsi tuczone - „Owsiane”, perlice, bażanty, przepiórki oraz gołębie mięsne. W latach dziewięćdziesiątych, dla celów dydaktycznych utrzymywano także ptaki egzotyczne (chętnie nabywane przez gospodarstwa agroturystyczne): strusie emu, pawie, kaczkę Karolinki, mandarynki i berlinki, a także kolekcję różnych ras kur (Brahmaputra, Cochin, Włoszka kuropatwiana, Rohde Island Red, Wyandotte itp.).

W 2006 roku, z inicjatywy prof. Jana Jankowskiego, oddano do użytku nowoczesne Laboratorium Drobiarskie w Stacji Dydaktyczno-Badawczej UWM w Bałdach (25 km od Olsztyna). Wybudowane i wyposażone ze środków UE, powszechnie uważane jest za jedno z najnowocześniejszych w Europie.

Na pracę dydaktyczną Zakładu składały się zajęcia przewidziane programem studiów na Wydziale Zootechnicznym, Mleczarskim, Weterynarii, Rolnym i Geodezji, obu typów: stacjonarnych i zaocznych. Obecnie na Wydziałach: Bioinżynierii Zwierząt, Medycyny Weterynaryjnej, Ochrony Środowiska i Rybactwa, Kształtowania Środowiska i Rolnictwa. W całym okresie działalności Katedry czasu trwania studiów, jak i program ulegał zmianom.

Liczba magistrantów Zakładu (Katedry) w latach 1950-2010 przedstawiała znaczne zróżnicowanie i kształtowała się zależnie od tego, czy kształcenie studentów odbywało się systemem studiów dwustopniowych czy jednolitych. Do 2010 roku prace magisterskie z drobiarstwa wykonało ponad 370 studentów. Pierwszymi magistrantami Zakładu Hodowli Drobiu były: Alicja Czyż i Józefa Siekiera. Prace swoje „broniły” w 1955 r.

W celu lepszego zaznajomienia się z częścią eksperymentalną badań magistranci czynnie uczestniczą w doświadczeniach prowadzonych przez pracowników Katedry i obowiązkowo w swoich, do pracy dyplomowej. Już w pierwszym roku istnienia WSR w Olsztynie zorganizowano studenckie koło naukowe „Hodowców drobiu”. Koło ma własny statut, którego zasadniczą treścią jest:

- rozszerzenie i pogłębienie wiedzy oraz umiejętności z dziedziny chowu i hodowli drobiu przez członków Koła,
- inicjowanie i realizacja prac mających na celu doskonalenie procesu dydaktyczno-wychowawczego,
- realizacja programu naukowego, głównie przez prowadzenie prac badawczych własnych lub katedralnych i organizowanie obozów naukowych w kraju i za granicą,
- czynne uczestnictwo w seminariach Kół Naukowych (uczelnianych, krajowych i zagranicznych) oraz w Konferencjach Naukowych (w kraju i za granicą), Towarzystw (PTZ, PTNW, PO - WPSA itp.) i Organizacji Drobiarskich,

- publikowanie dorobku naukowego w czasopismach naukowych bądź popularno-naukowych.

Członkowie z różnych lat studiów rekrutują się z Wydziałów reprezentujących nauki rolnicze (zootechniczne). Największą aktywność i liczebność członków Koła odnotowano w latach 1975-1986, kiedy to w kolejnych 10 latach organizowano dwumiesięczne praktyki w Kombinacie Drobiarskim Mōckern (NRD). Była to też okazja do zarobku i zakupów towarów, których w Polsce brakowało.

Rozwój badań naukowych na stopień doktora, uwidocznił się od momentu uzyskania przez Wydział Zootechniczny (w 1966 r.) uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego. Do 2010 roku stopnie i tytuły naukowe uzyskali nieżyjący już dr Zofia Dubiska, dr Józefa Siekiera i dr Stefan Wesołowski. Ponadto prof. zw. dr hab. Andrzej Faruga, prof. dr hab. Jan Jankowski, prof. dr hab. Helena Puchajda, prof. dr hab. Teresa Majewska, prof. dr hab. Emilia Mróz, prof. dr hab. Dariusz Mikulski i dr Krzysztof Kozłowski. Wyżej wymienieni profesorowie wypromowali łącznie 23 doktorów nauk rolniczych, w tym 3 z zagranicy.

Główne kierunki badań naukowych pracowników Katedry:

Lata 1950-1960

- poszukiwanie nowych surowców paszowych w żywieniu drobiu (kur i kaczek);
- wpływ wprowadzania różnych wariantów oświetlenia kur-ników i dodatków żywieniowych w okresie zimowym na nieśność kur;
- efektywność podwójnego krycia kur na jakość ich potomstwa;
- ocena współzależności pomiędzy nieśnością, a cechami pokroju kury;
- ocena promienników podczerwieni w wychowie kurcząt;
- badania nad przebiegiem pterofagii u kur i próby jej zahamowania.

- **Projekty hal inwentarskich w zakresie:**
 - konstrukcji,
 - instalacji wewnętrznych.
- **Elementy systemu wentylacji naturalnej:**
 - kalenice i klapy ze sterowaniem
- **Elementy systemów sterownia systemami (np. montaż systemów, skrzynki elektryczne itp.)**
- **Wykonawstwo i montaż systemów zadawania paszy, pojenia, ogrzewania, schładzania, wentylacji i oświetlenia.**
- **Wykonawstwo i montaż hal o konstrukcji stalowej.**
- **Wykonawstwo i montaż systemów ważenia paszy i ptaków.**
- **Wykonawstwo i montaż gniazd dla stad rodzicielskich i towarowych.**

www.indoor.com.pl

<p>sprzedaż wysyłkowa: tel. 89 648 69 83 tel. kom. 603 091 516 zamowienia@indoor.com.pl ewa@indoor.com.pl</p>	<p>Gadu-Gadu 8134087 1970253 1514765 ewa.indoor</p>
--	---

Lata 1961-1970

- badania nad wykorzystaniem rezerw paszowych w żywieniu drobiu (odpady przemysłu mięsnego, pióra, pokrzywy);
- ocena przydatności kurcząt różnych ras do tuczu przemysłowego;
- ocena różnych czynników środowiska wpływających na skrócenie okresu przepierzania się kur i kaczek;
- wpływ podskubów (2 lub 3) gęsi stad rodzicielskich na zdrowotność, nieśność i wylęgowość jaj oraz gęsi tuczonych na wzrost i zużycie paszy, a przede wszystkim na jakość i wydajność pierza;
- wpływ penicyliny prokainowej i witaminy B₁₂ na wzrost i rozwój kurcząt oraz cechy nieśne kur rasy Sussex.

Lata 1971-1980

- charakterystyka pokroju i użytkowości oraz zasady utrzymania stada zachowawczego gęsi biłgorajskich;
- stosowanie w żywieniu kaczek tłuszczów, biomasy z mezofilnej fermentacji metanowej wód sokowych krochmalu, jako źródła Wit. B₁₂, diety roślinnej;
- ocena porównawcza wartości użytkowej różnych ras gęsi i ich mieszańców. Wpływ wieku samców i samic na ich wartość użytkową;
- efektywność różnych technologii odchowu perlic i bażantów w chowie zamkniętym, w tym ich żywienia paszą z zawartością zbożni;
- efektywność żywienia drobiu (zwłaszcza brojlerów kurzych) paszami z dodatkiem poekstrakcyjnej śruty rzepakowej „Standard I” i „Start 00”, bądź mączek z kryla;
- badania nad skażeniami pochodnymi pestycydów tłuszczu ptaków i jaj oraz składem kwasów tłuszczowych;
- efektywność różnych systemów utrzymania indyków hodowlanych i rzeźnych;
- ocena wartości użytkowej różnych zestawów rodzicielskich indyków i ich potomstwa.

Lata 1981-1990

- czynniki warunkujące ilość, jakość i wartość biologiczną nasienia indorów;
- opracowanie oraz doskonalenie metod selekcji indyków WAMA wraz z oceną ich skuteczności;
- ocena zdolności kombinacyjnej krajowych rodów indyków;
- wyhodowanie (wspólnie z Olsztyńskimi Zakładami Drobiarskimi) czterech polskich rodów indyków, uznanych (w 1985 r.) za zarodowe, pod nazwą handlową WAMA;
- efektywność stosowania różnych systemów utrzymania indyków hodowlanych i rzeźnych.

Ostatnia dekada XX wieku

- czynniki warunkujące ilość, jakość i wartość biologiczną nasienia indorów;
- doskonalenie metod selekcji indyków wraz z oceną ich skuteczności;

- reakcja indyków rzeźnych na różne programy ich żywienia;
- efektywność stosowania różnych dodatków paszowych w żywieniu indyków i kurcząt;
- biologiczne skutki obecności w mieszankach dla indyków utlenionego tłuszczu.

Pierwsza dekada XXI wieku

- czynniki warunkujące ilość, jakość i wartość biologiczną nasienia indorów;
- efektywność stosowania różnych alternatywnych stymulatorów wzrostu w żywieniu drobiu z uwzględnieniem wpływu na ekosystem przewodu pokarmowego;
- wpływ zawartości α -galaktozydów i włókna surowego w mieszankach na rozwój i funkcjonowanie przewodu pokarmowego oraz efektywność odchowu indyków rzeźnych;
- wykorzystanie metody fluorescencyjnej hybrydyzacji *in situ* (FISH) w ocenie skuteczności żywieniowej modulacji składu mikroflory przewodu pokarmowego indyków;
- efektywność stosowania fitazy bakteryjnej w żywieniu drobiu rzeźnego i kur nieśnych;
- czynniki warunkujące status antyoksydacyjny i immunologiczny indyków;
- wpływ różnego poziomu i źródeł sodu w mieszankach dla kurcząt i indyków na wyniki ich odchowu, wartość rzeźną i status fizjologiczny;
- biologiczna reakcja indyków na wzrastającą zawartość w mieszankach poekstrakcyjnej śruty słonecznikowej i rzepakowej.

Oprócz kształcenia studentów i prowadzenia badań naukowych, pracownicy Katedry wnieśli duży wkład w upowszechnianie osiągnięć naukowych poprzez szkolenia kadr pracujących w drobiarstwie i przemyśle paszowym, a także państwowych służb doradczych. Intensywność i zakres tej działalności warunkowany był potrzebami w tym zakresie, a te zmieniały się wraz z upływem czasu.

Od 40-lat pracownicy Katedry prowadzili szeroko zakrojoną współpracę naukową i dydaktyczną z wieloma zagranicznymi ośrodkami naukowymi i hodowlanymi m.in. w Niemczech, w Czechosłowacji, na Węgrzech, w Kanadzie, na Litwie, w Anglii czy w Szkocji. Uczestniczyli też czynnie w 6 światowych Kongresach Drobiarskich (Nagoya, Amsterdam, New Delhi, Montreal, Istambuł, Brisban, 7 Europejskich Konferencjach Drobiarskich (Paris, Barcelona, Glasgow, Jerusalem, Bremen, Verona, Tours) oraz w licznych sympozjach grup roboczych Europejskiej Federacji Światowego Stowarzyszenia Wiedzy Drobiarskiej, także w innych zagranicznych i krajowych sympozjach i konferencjach naukowych.

Pracownicy Katedry Drobiarstwa opublikowali ponad 700 oryginalnych prac twórczych w recenzowanych czasopismach naukowych, w tym 169 w czasopismach o zasięgu światowym, indeksowanych przez Journal Citation Reports (tab.). Są autorami lub współautorami 26 książek (w tym jednej wydanej w USA) oraz niezliczonych artykułów i prezentacji popularyzujących wiedzę drobiarską. ■